

Рис. 10

Більшість респондентів (87%) вважає, що прийомів мнемотехніки дітей потрібно навчати у позанавчальний час. Це свідчить про те, що проблема мнемотехніки не є актуальною для сучасних вчителів початкової школи. У навчальному процесі вчитель бере більшу участь у навчальній діяльності своїх учнів, вчить їх правильно користуватися своєю пам'яттю. У позанавчальний час – діти самостійно вивчають мнемоніку, а вчитель «координує» діяльність учнів.

Для того, щоб молодші школярі навчилися правильно запам'ятовувати, потрібно їм дати певні мнемотехнічні правила або рекомендації, які б вони могли використовувати у навчанні [6; 14]. На нашу думку, дотримання цих рекомендацій дасть можливість учням підвищити рівень засвоєння, а також сприятиме уникненню механічного запам'ятовування матеріалу:

- приступаючи до запам'ятовування, слід поставити перед собою мету — запам'ятати надовго;
- під час запам'ятовування слід бути уважним, не відволікатися;
- усе, що треба запам'ятати, необхідно намагатися уявити у вигляді малюнків, образів;
- Запам'ятовуючи текст, необхідно дотримувати такої послідовності:
- зрозуміти основний зміст тексту;
- розбити його на смислові частини;
- знайти в кожній частині ключову фразу, опорний пункт для передачі її змісту;
- запам'ятати їх у певній послідовності;
- краще двічі прочитати текст і двічі його переказати, ніж п'ять разів читати без переказу;
- навчальний матеріал краще повторити зразу, по «гарячих слідах»;
- запам'ятовування буде більш успішним, якщо є можливість скористатися засвоєним у повсякденному житті.

Дотримання наведених правил учителем і засвоєння рекомендацій самими учнями є основою комфортної дидактичної взаємодії. Саме тому мнемотехніка є здоров'язбережувальною технологією, яка поліпшує засвоєння навчального матеріалу, формує у молодшого школяра навички ефективного засвоєння пропонованої інформації, формує впевненість у собі та у власних можливостях.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Гільбух Ю. Пам'ять школяра: типологія і діагностика / Ю. Гільбух // Радянська школа. – 1990. - № 8. – С. 19–23.
2. Козаренко В. О. Учебник мнемотехники. Система запоминання «Джордано» / Козаренко В. А. – М., 2007. – 119 с.
3. Музика Т. Як краще запам'ятовувати? / Т. Музика // Журнал для батьків. – 2001. - № 1. – С. 11.
4. Попов П. С. Развитие логических идей от античности до эпохи Возрождения / П. С. Попов, М. И. Стяжкин. – М.: МГУ, 1974. –657 с.
5. Скуба Н. Тести, ігри, творчі завдання для розвитку уваги та пам'яті / Н. Скуба // Початкове навчання та виховання. – 2008. – № 14. – С. 1 – 21.
6. Струпачук В. Розвиток пам'яті в процесі навчальної діяльності молодших школярів / В. Струпачук // Шкільному психологу. Усе для роботи. – 2013. - № 2. – С. 11 – 17.
7. Чепурний Г. А. Мнемотехніка : технологія ефективного засвоєння інформації в умовах сучасної освіти / Г. А. Чепурний. – Тернопіль: Мандрівець, 2014. – 152 с.
8. Червонна Т. Мнемічні здібності дітей молодшого шкільного віку / Т. Червонна, Є. Антацук // Психолог. – 2007. – № 8. – С. 6 – 11.

Зварич О.

СОЦІАЛЬНЕ ПАРТНЕРСТВО У РОБОТІ З ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИМИ ОСОБАМИ

Актуальність дослідження та постановка проблеми. Практична діяльність у соціальній сфері вимагає від фахівців не тільки відповідних знань, умінь і навичок, але й здатності до інноваційних підходів. Важливою умовою успішної реалізації завдань соціальної допомоги і підтримки внутрішньо переміщених осіб є усвідомлення необхідності професійного підходу до вирішення їх проблем та належної професійної координації всіх об'єднуючих ланок незалежно від форм власності та підпорядкування. На сучасному етапі розвитку нашої країни з внутрішньо переміщеними особами часто працюють фахівці, котрі здебільшого не мають спеціальної професійної підготовки. У зв'язку з цим особливого значення набуває проблема комплексної взаємодії всіх соціальних інститутів для подолання проблем внутрішньо переміщених осіб та збереженню їх законних прав та свобод.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Базовими у процесі дослідження проблеми підготовки майбутніх соціальних працівників до роботи з внутрішньо переміщеними особами є дослідження, в яких характеризуються зміст і основні напрями соціальної роботи: А. Капська, І. Зверева, О. Безпалько, Г. Лактіонова, С. Савченко, С. Харченко, Ж. Петрочко, Н. Чернуха та ін.; особливості їхньої підготовки до роботи у різних сферах соціальної роботи з різними групами клієнтів: Н. Олексюк, Я. Кічук, І. Ковчина та інші.

Мета статті полягає у розкритті особливостей соціального партнерства у роботі з внутрішньо переміщеними особами.

Виклад основного матеріалу. Співпраця між основними партнерами є методологічною основою вирішення проблем, пов'язаних з внутрішньо переміщеними особами, яка зосереджена основному на національному та регіональному рівнях.

Кожна ситуація, що стосується внутрішньо переміщеної особи, має свої особливості. І технологія співпраці не може носити абстрактний характер, без урахування конкретної ситуації, потреб та інтересів усіх зацікавлених осіб. Окрім того, перелік партнерів співпраці у будь-якій конкретній ситуації визначається декількома факторами, такими як маршрут пересування, характеристики переміщених осіб (якісні та кількісні), повноваження і ресурси додаткових міністерств та відомств (якщо такі необхідні). Особливість допомоги може варіювати залежно від фази реагування (прибуття, середньострокове перебування, довгострокове перебування). Підхід, заснований на співпраці, забезпечить оптимальне використання всього спектру можливостей, досвіду держави та соціальних інститутів. Разом з тим необхідно врахувати підходи, можливості всіх соціальних партнерів, незалежно від того, наскільки доповнюють чи відрізняються між собою [3].

Реалізація співпраці між основними соціальними партнерами (на регіональному рівні) базується на таких постулатах:

- визначення основних партнерів, які відповідають за роботу у роботі з внутрішньо переміщеними особами;
- підвищення рівня обізнаності соціальних працівників, волонтерів про конкретні потреби, права людини і питань захисту внутрішньо переміщених осіб, визначення особливостей умов для реалізації відповідних заходів втручання;
- заохочення міжвідомчого підходу і врахування організаційних, культурних, мовних відмінностей, в тому числі повноважень і параметрів їх діяльності та пріоритетів;
- створення спільної платформи для діалогу та обміну інформацією, забезпечення прозорого прийняття рішень, залучення до участі у колективній роботі за результатами зустрічей;
- створення національних і регіональних координаційних структур, за участю всіх відповідних партнерів / зацікавлених сторін, а також організацій громадянського суспільства та наукових кіл;
- розподіл обов'язки згідно мандатів і компетенції кожного соціального партнера, враховуючи наявні можливості і ресурси. Належне керівництво і підзвітність допомагають забезпечити узгодженість, системність і передбачуваність стратегії співпраці;

- координування національних, регіональних та транснаціональних ініціатив, створення комунікаційних каналів як на робочому, так і на політичному рівні;
- забезпечення узгодженості заходів реагування, а також гнучкості з метою адаптації до різних нестандартних ситуацій;
- моніторинг ефективності соціальної допомоги і висвітлювати результати співпраці [4].

З метою організації допомоги внутрішньо переміщеним особам на національному рівні доцільно надавати соціальним партнерам послуги висококваліфікованих фахівців та проводити їх навчання; розробляти угоди на різних рівнях співпраці; сприяти діалогу між учасниками співпраці та координувати його; брати активну участь в ініціативах та проектах, що стосуються соціальної допомоги і підтримки внутрішньо переміщених осіб, надавати інформацію про всебічні соціальні програми підтримки означеної категорії та осіб; надавати технічну допомогу для розробки комплексних, спільних та індивідуальних необхідних заходів реагування; поширювати набутий досвід для удосконалення системи соціальної роботи з підтримки внутрішньо переміщених осіб.

Співпраця між партнерами на національному рівні створює основу для ефективного, комплексного забезпечення захисту внутрішньо переміщених осіб в країні. Основними соціальними партнерами є: уряд держави, місцеві органи влади, місцеві представництва відповідних міжнародних організацій, що діють за підтримки держав та інших зацікавлених сторін, як з даного регіону, так і з інших регіонів та соціальні служби і волонтерські об'єднання.

Їх співпраця спрямована на активізацію потенціалу країни для вдосконалення заходів реагування для означеної категорії в цілому або ж щодо конкретного елемента або етапу реагування, такого, наприклад як організація прийому та розгляд клопотання. Також необхідно враховувати бажання внутрішньо переміщених осіб на самозабезпечення, як засіб посилення захисту, зниження ризику нерегулярних вторинних переміщень і сприяння визначенню найбільш підходящих довгострокових рішень.

Якість і цінність будь-якого процесу збору даних підвищуються, якщо заздалегідь чітко визначити такі елементи: мету, обсяг і методологію збору даних; відповідні статистичні змінні і показники (наприклад, вік, стать, національність); засоби збору даних (анкети, обстеження, колективні оцінки); параметри збору та спільного використання даних, такі як включення гарантій для збереження секретності, конфіденційності та захисту інформації особистого характеру відповідно до стандартів збору даних [1].

Для досягнення кращого розуміння суті внутрішніх переміщень можуть мати значення різні категорії даних. Серед яких: інформація про масштаби внутрішніх переміщень; характеристики осіб, що переміщуються (наприклад, вік, гендер, сімейне становище); дані про різні групи, що беруть участь в внутрішньому переміщенні (особи, що шукають притулку, розлучені сім'ї, діти з особливими потребами, особи літнього та похилого віку, особи з обмеженими можливостями тощо); маршрути руху, види транспорту; мотиви переміщення або подальшого пересування (якщо такі є); проблеми щодо соціального захисту та можливі довгострокові рішення [3].

Для розуміння складності процесу внутрішніх переміщень осіб може бути корисним збір як якісних, так і кількісних даних. Якісні дані – це дані, які є невимірними. Вони стосуються відчуттів, особистого досвіду, установок і намірів. Їх можна отримати з таких джерел, як фокус-групи, співбесіди, розповідні тексти і звіти. Ці дані можуть бути корисні для розуміння культурного контексту або формування базової інформації. Кількісні ж дані, будучи числовими і вимірними, дозволяють зробити об'єктивну оцінку ситуації з метою порівняння її з іншою ситуацією і відстеження часової динаміки умов в одній і тій же ситуації. Такі дані отримують шляхом спостереження і вимірювання речей, які можна підрахувати або обчислити.

Збір даних за допомогою низки різних методологій (тобто первинних, вторинних, якісних і кількісних даних) може сприяти забезпеченню отримання точної та всеосяжної інформації про конкретну ситуацію, що стосується внутрішніх переміщень. Разом з тим, для того, щоб отримати дані належним чином відповідали завданням розробки політики та заходів реагування на змішані переміщення, їх необхідно обробляти і аналізувати.

Реалізація збору та аналізу даних передбачає: спланувати мету і масштаби збору даних, розробити необхідні кошти і керівні принципи, чітко визначити цілі, методологію, гарантії конфіденційності та захисту даних до того, як розпочати збір даних; визначити категорії даних, що підлягають збиранню, і включити всі компоненти, які мають значення для внутрішньо

переміщених осіб; розробити бази даних для систематизованого зберігання даних, щоб розуміти процеси внутрішнього переміщення в конкретних регіонах та обґрунтувати соціальну політику; забезпечити точність, доречність та актуальність даних; розробити національні та регіональні стратегії з урахуванням необхідності захисту, ґрунтуючись на зібраних кількісних і якісних даних, з метою реагування на внутрішні переміщення; удосконалювати канали зв'язку між відповідними зацікавленими сторонами з метою спільного використання даних, обміну статистичними даними неособистого характеру і досягнення домовленостей про спільне використання даних; розробити механізми, що забезпечують порівнянність даних, зібраних різними зацікавленими сторонами; сприяти у розробці процедур збору даних про змішані переміщення, включаючи визначення належної методології; проводити навчання урядових службовців і партнерів методам збору, обробки та аналізу точних і достовірних даних, а також щодо параметрів спільного використання даних; надавати анонімну інформацію, отриману в результаті процесів і процедур, в якій збираються, зберігаються, оновлюються і систематизуються дані про внутрішньо переміщених осіб в рамках «комплексної стратегії управління інформацією про населення», від початкової фази переміщення до довгострокових рішень [2].

Збір первинних даних (тобто даних, одержуваних безпосередньо від осіб з конкретною метою з використанням таких методів, як співбесіда або анкетування) дозволяє провести більш глибокий і повний аналіз, де це можливо. Первинні дані можна збирати в пунктах виїзду, пунктах в'їзду та центрах прийому. Крім того, можна також збирати і використовувати в аналізі вторинні дані (тобто дані, отримані з існуючих джерел інформації і, можливо, зібрані в інших цілях).

Висновки. Соціальна робота в умовах сьогодення покликана сприяти вирішенню низки соціальних проблем шляхом актуалізації, розробки і впровадження нових стратегічних підходів. Основою соціальної роботи з внутрішньо переміщеними особами є виявлення, організація діяльності та взаємодія між державними та недержавними організаціями для обміну інформацією та встановлення умов та координації соціального партнерства.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Вимушені мігранти. [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://semestr.com.ua>. – Заголовок з екрану. – Мова укр.
2. DPhil in International Development [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.forcedmigration.org/about/faq&usg=ALkJrhajE1e9Qui7tUuS66UdIiDk0Boww#sthash.eYDK7NTD.dpuf>. – Заголовок з екрану. – Мова англ.
3. Forced Migration Online [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: http://www.forcedmigration.org/about/whatisfm&usg=ALkJrhglZMKh1A7ir13mYgSQj_KT91pyjQ#sthash.4DMV5H8u.dpuf. – Заголовок з екрану. – Мова англ.
4. The Oxford Department of International Development [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: www.qeh.ox.ac.uk. – Заголовок з екрану. – Мова англ.
5. The Refugee Studies Centre [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.rsc.ox.ac.uk/publications/protecting-forced-migrants-a-state-of-the-art-report-of-concepts-challenges-and-ways-forward&usg=ALkJrhikKcPI3zvwFKx5fydogid557kA6w>. – Заголовок з екрану. – Мова англ.

Федоруц М.

Науковий керівник – проф. Поліщук В. А.

ВПЛИВ ТУРИСТСЬКО-КРАЄЗНАВЧІЙ ДІЯЛЬНОСТІ НА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ

Актуальність дослідження та постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку суспільства проблема формування соціальної компетентності школярів є надзвичайно важливою, бо саме в період дорослішання формуються знання, уміння, навички взаємодії з іншими людьми в суспільстві, встановлюються стосунки, погляди. Тому залучення старшокласників до цікавого, творчого й корисного життя засобами туристсько-краєзнавчої діяльності є соціально необхідною функцією, що спрямована на розвиток соціально-компетентної особистості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Поняття соціальної компетентності проаналізовано в працях С. Бахтеєвої, М. Гончарової-Горянської, В. Слот, Л. Лепіхової,